# Csőd

Amikor egy vállalat nem tudja tovább fizetni adósságait, és tevékenységét beszünteti.

## Mit kell tudni róla:

- A csőd és a fizetésképtelenség kifejezéseket olyan jogi eljárások meghatározására használják, amelyek arra az esetre vonatkoznak, ha egy vállalat nem rendelkezik elegendő forrással ahhoz, hogy a hitelezői felé fennálló összes pénzügyi kötelezettségét kifizesse. A két kifejezés némi zavart okozhat, mivel néha felcserélve használják őket. Ez a helyzet európai szinten, ahol a csőd és a fizetésképtelenség egyaránt a **határokon átnyúló fizetésképtelenségről** szóló rendeletre utal (további információkért kattintson **ide** ). Mindazonáltal a jogi kifejezések használata a nemzeti jog szerint eltérő lehet.
- Ha csődeljárás indul, és a vállalat **fizetésképtelenségi eljárását** kezdeményezik, az általában jelentős megszorításokkal és bizonytalansággal jár az érintett munkavállalók, az üzemi tanácsok és a munkavállalók érdekeit képviselő szakszervezetek számára. A csődbe ment/ fizetésképtelen vállalat külső hitelezőknek, például pénzintézeteknek (pl. bankoknak), beszállítóknak, bérbeadóknak, többek között a fennálló tartozások részleges vagy teljes kifizetésével tartozhat. Ugyanakkor a vállalatnak mint munkáltatónak belső tartozásai is lehetnek a munkavállalókkal szemben, ha nem fizette ki a munkavállalóknak járó bérek és javadalmazások egy részét vagy egészét. Mivel a különböző hitelezőknek a eljárás során követeléseik lesznek, alapvető fontosságú, hogy a munkavállalók követelései védelmet élvezzenek.
- A **munkáltató fizetésképtelensége** esetén a munkavállalóknak és az őket képviselő szervezeteknek tisztában kell lenniük a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló **2008/94/EK irányelvvel** .
- Az irányelv **minimumszabályokat** ír elő **a munkavállalók** fizetésképtelen munkáltatókkal szembeni **követeléseire vonatkozóan**. A tagállamoknak ki kell jelölniük egy **garanciaintézetet**, amely átvállalja a fennálló bérköveteléseket, és részletes szabályokat kell megállapítaniuk a garanciaintézet működésére vonatkozóan (további információkért kattintson **ide** ).
- Fontos tudni azt is, hogy **az összes munkavállaló egyenlő bánásmódjának** biztosítása érdekében a tagállamok nem határozhatnak meg minimális időtartamot a munkaszerződésre vonatkozóan, illetve nem zárhatják ki a határozott idejű szerződéseket vagy a kölcsönzött munkavállalókat.
- Ami a **hatóságok bevonását** illeti, bizonyos csőd/csődeljárás esetén harmadik félként egy fizetésképtelenségi/megelőző szerkezetátalakítási szakembert (általában egy vagyonfelügyelőt vagy egy felszámolót) jelölnek ki.
- A fizetésképtelenség vonatkozhat a csoport egészére, de az is előfordulhat, hogy csak az ellenőrző vállalkozáshoz tartozó egyes jogi személyekre terjed ki. Ez a megfontolás különösen fontos az EWC/SE

WC esetében, mivel működésük feltételeit nem érinti ugyanúgy.

- A csődeljárások **csoportos elbocsátásokkal, bezárásokkal** és bizonyos esetekben **felvásárlással** járhatnak.

## A küldetésed az, hogy...

- Előzze meg a csődöt/csődhelyzetet a vállalatában a vállalati válságok jeleinek azonosításával. Próbálja megfigyelni a vállalat vagy csoport gazdasági és pénzügyi helyzetét és várható fejlődését. Használja a szakszervezeti forrásokat és a témával kapcsolatos európai és nemzeti szintű információkat.
- Gyűjtsön össze minden olyan információt, amely segít megérteni a csőd gazdasági vonatkozásait, de a menedzsment esetleges "rejtett" motivációit is.
- Ha a fizetésképtelenségi eljárás elrendelése megtörtént, az Ön feladata az is, hogy:
    - Biztosítani a munkavállalók védelmét a munkaszerződésük folytonossága tekintetében.
    - Biztosítani, hogy a munkavállalók számára elfogadhatóak legyenek azok a feltételek, amelyek alapján a vállalkozások a fizetésképtelenség során tovább működhetnek.
    - Biztosítani, hogy a munkavállalók követeléseit, például a béreket és a fizetéseket tiszteletben tartsák.
- Ellenőrizze azt is, hogy nemzeti jogában végrehajtották-e a munkáltató fizetésképtelensége esetén a munkavállalók védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló 80/987/EGK tanácsi irányelv módosításáról szóló 2002/74/EK irányelvet : például a tagállamok előírhatják, hogy az irányelv nem vonatkozik a kiegészítő vállalati nyugdíjrendszerekre. Lehetőségük van arra is, hogy a garanciaintézet felelősségét összeg és idő tekintetében korlátozzák. A fizetésképtelenség időpontját megelőzően azonban legalább három hónapra kell kiterjednie a munkaszerződésnek - ez a minimális időszak része lehet egy legalább hat hónapos referencia-időszaknak.

Transnational Restructuring Navigator

# Időzítési mátrix

## Irányítási kötelezettségek

### Európai Üzemi Tanácsok SE Üzemi Tanácsok

- Ha a pletykák igazak, és olyan fizetésképtelenségi eljárás van folyamatban, amely potenciális hatásait tekintve fontos lehet az európai munkavállalók számára, a központi vezetőség köteles a lehető leghamarabb tájékoztatni az európai üzemi tanácsot vagy az európai szociális tanácsot (lásd a tervezett határozatot).

### Helyi munkavállalói képviseletek

- Ha a pletykák jól megalapozottak, és eljárás lefolytatását tervezik, a helyi vezetés köteles a lehető leghamarabb tájékoztatni a helyi képviselőket (lásd a tervezett határozatot). Ha több országot érint, az ilyen tájékoztatást össze kell hangolni és azonos időkeretben kell megadni. Ez különösen a csőd/csődeljárás érintett országokra és helyi telephelyekre gyakorolt hatásaira vonatkozik.

### A munkavállalók képviselői az igazgatótanácsban

- Ha a pletyka megalapozott, a vezetőségnek nagyon korán tájékoztatnia kell az igazgatóság tagjait a fizetésképtelenségi eljárásról és annak okairól, valamint a munkavállalókat érintő tervekről.

## Munkavállalói jogok és fellépés

### Európai Üzemi Tanácsok SE Üzemi Tanácsok

- Amint a pletykáknak némi valóságtartalma van, az EÜT/SE WC tagjainak szembesíteniük kell a vezetőséget a már megszerzett információkkal, és további részleteket kell kérniük, beleértve - adott esetben - az EÜT/SE WC hivatalos tájékoztatását és a konzultáció előkészítését. Ezt megtehetik egy rendes ülésen, vagy a választási bizottságukon, titkárukon, elnökükön vagy más szóvivőjükön keresztül az ülések között.
- Vegye fel a kapcsolatot a szakszervezeti koordinátorával és az európai szakszervezeti szövetségével, hogy biztosítsa az összes érintett szakszervezet teljes körű tájékoztatását, és kezdje meg a közös szakszervezeti válasz előkészítését.

### Helyi munkavállalói képviseletek

- Amint a pletykáknak némi valóságtartalma van, a helyi munkavállalói képviselőknek szembesíteniük kell a vezetőséget a már megszerzett információkkal, és további részleteket kell kérniük, beleértve - adott

esetben - a hivatalos tájékoztatást és a konzultáció előkészítését. Ezt megtehetik a helyi képviseleti szervek rendszeres ülésein, vagy a titkárukon, elnökükön vagy más szóvivőjükön keresztül az ülések között. Ezt megtehetik az egyes üzemi megbízottak vagy az érintett országot képviselő EÜT/SE WC-tagok is.

- A helyi szinten szerzett információkat rendszeresen meg kell osztani a többi ország EBESZ/SE WC tagjaival.

### A munkavállalók képviselői az igazgatótanácsban

- A munkavállalók képviselői ugyanúgy hozzáférnek a kiváltságos információkhoz, mint az igazgatótanács tagjai, és bizonyos mértékig tisztában kell lenniük a vállalat pénzügyi helyzetével. Ha a vállalatot érintő esetleges fizetésképtelenségről szóló pletykákról van szó, és erről még nem tájékoztatták az igazgatótanácsot, akkor a kérdést a következő ülésen fel lehet vetni. Ha azonban az igazgatótanáccsal már megosztották ezeket az információkat, akkor jelezni lehet az európai üzemi tanácsnak, a helyi munkavállalói képviselőknek és/vagy a szakszervezeti tisztségviselőknek, hogy valóban készülnek ilyen szerkezetátalakításra.

## Szakszervezeti fellépés

### Európai Üzemi Tanácsok SE Üzemi Tanácsok

- Kapcsolatfelvétel az érintett ETUF-fel: Ellenőrizze és kövesse a fizetésképtelenségi eljárás esetén alkalmazandó ETUF magatartási kódexet/politikát és/vagy bármely már meglévő transznacionális keretmegállapodást vagy hasonló, vállalat-specifikus dokumentumot.
- Gyűjtsön információt a fizetésképtelenségi eljárást kiváltó okokról: Pénzforgalmi fizetésképtelenségről van-e szó (a vállalatnak nincs pénze fizetni, de vannak eszközei) vagy mérleg fizetésképtelenségről (az eszközök önmagukban nem elegendőek az adósság fedezésére). Ez utóbbi a legrosszabb következményekkel járhat, mivel a vállalat felszámolásához vezethet.
- Az eüt-koordinátoroknak szorosan együtt kell működniük az ETUF-fel és az érintett országok eüt-tagjaival.

### Helyi munkavállalói képviseletek

- A pletykák lehetnek megalapozottak vagy sem: szükség lehet az érintett munkavállalókkal folytatott kezdeti eszmecserére. A munkavállalók képviselői ellenőrizhetik az interneten található nyilvános információkat is (sajtó, vállalati honlap, ...).

### A munkavállalók képviselői az igazgatótanácsban

- Bizonyos esetekben a szakszervezeti tisztségviselők mandátummal rendelkezhetnek a vállalat igazgatótanácsában. Ha ez nem így van, akkor elengedhetetlen a szoros kapcsolattartás az

Transnational Restructuring Navigator

igazgatótanácsban helyet foglaló munkavállalói képviselőkkel. Ez lehetővé teszi a pletykák gyors ellenőrzését, és amennyiben azok megerősítést nyernek, a további lépések előkészítését (lásd az idővonal következő szakaszait).

## A hatóságok szerepe

### Európai Üzemi Tanácsok SE Üzemi Tanácsok

- A hatóságok ebben a szakaszban nem játszanak szerepet. Tájékozódhat azonban az esetlegesen alkalmazandó nemzeti jogról és arról, hogy melyik bíróság illetékes a fizetésképtelenségi eljárás megindítására. Az eljárást annak a tagállamnak a bíróságán kell lefolytatni, ahol az adós fő érdekeltségei összpontosulnak.

### Helyi munkavállalói képviseletek

- A hatóságok ebben a szakaszban nem játszanak szerepet. Ugyanakkor tájékozódhat a nemzeti jogról és az Ön országában folyó fizetésképtelenségi eljárás különböző lépéseiről.

### A munkavállalók képviselői az igazgatótanácsban

- A helyi munkavállalókat érintő jelentős hatások esetén, mint ahogyan ez gyakran előfordul a fizetésképtelenségi eljárásokban, a munkavállalók képviselői az igazgatótanácsban felkészülhetnek arra, hogy felkérjék a vezetőséget a hatóságok tájékoztatására.

Transnational Restructuring Navigator

# Further reading and resources

CSŐD

**Directive 2008/94/EC on the protection of workers in the event of the insolvency of their employer**

Kategória: Jogi

Nyelv: Angol

CSŐD

**Strengthening workers' voices in cases of insolvencies: guidelines and recommendations "more Democracy at work still needed" Elaborated by Syndex Europe, PCG-Project Consult GmbH and GLTPS.**

Szervezet(ek): ETUC

Kategória: Uniós útmutatók

Nyelv: Angol

Transnational Restructuring Navigator